

Trh je místo nebo systém, kde se střetává nabídka a poptávka za účelem výměny zboží, služeb nebo finančních aktiv, což vede k určení ceny. **Akcie** představují cenný papír, který poskytuje práva na podíl na vlastnictví společnosti, hlasování na valných hromadách a podíl na zisku ve formě dividend.

Druhy akcií:

- **Kmenové akcie** (common): Tyto akcie dávají držitelům právo hlasovat na valné hromadě a podílet se na zisku společnosti formou dividend, ale bez garance přednostního vyplacení.
- **Prioritní akcie** (preferred): Tyto akcie obvykle neposkytují hlasovací práva, ale zajišťují přednostní výplatu dividend před kmenovými akciemi.

Zaměření akcií:

- **ESG akcie:** Akcie společností, které splňují kritéria udržitelnosti v oblasti environmentální, sociální a správy (Environmental, Social, Governance).
- **Blue chip akcie:** Akcie velkých, dobře zavedených a finančně stabilních společností, které jsou považovány za relativně bezpečné investice.

Burza cenných papírů:

Burza cenných papírů je organizovaný trh, kde se obchoduje s akciemi a jinými cennými papíry, například na burzách jako jsou NYSE, NASDAQ nebo Pražská burza. Proces, při kterém společnost poprvé nabídne své akcie veřejnosti a stane se veřejně obchodovatelnou, se nazývá **IPO (Initial Public Offering)**. **Tržní kapitalizace** je celková hodnota všech akcií společnosti, vypočtená jako cena jedné akcie krát počet všech vydaných akcií. Obchody na burze zprostředkovávají brokerské firmy nebo jednotlivci, kteří nakupují a prodávají akcie jménem svých klientů.

OTC Markets (Over-The-Counter): Mimoburzovní platforma, kde se obchody realizují přímo mezi dealery a brokery, kteří určují ceny na základě nabídky a poptávky, což umožňuje menším a zahraničním společnostem přístup k obchodování mimo burzy.

- **Pink Sheet:** Druh OTC marketu kde se obchodují akcie malých a často rizikovějších společností, které nespĺňujú podmienky pro regulované burzy.

Jak fungují akcie:

Stanovení cen akcií je určováno tržními principy **nabídky a poptávky**. Nabídka a poptávka ovlivňují cenu akcií tak, že při vyšší poptávce roste cena, a naopak. Cena akcie je ovlivněna více faktory dohromady (např. i vyplácením dividend). **Skutečná hodnota akcie** je teoretická hodnota, kterou lze zjistit na základě fundamentální analýzy, a často se porovnává s tržní cenou k určení, zda je akcie podhodnocená nebo nadhodnocená. Přesná cena se dá ale pouze odhadnout.

Zisky z akcií mohou pocházet z dvou hlavních zdrojů:

- **Kapitalové zisky (capital gains):** Zisk vznikající z prodeje akcie za vyšší cenu, než za kterou byla nakoupena
 - **Buybacks:** Situace, kdy společnost nakupuje své vlastní akcie z trhu, čímž snižuje počet volně obchodovaných akcií a obvykle tím zvyšuje cenu akcií
- **Dividendy:** Pravidelné výplaty části zisku společnosti akcionářům
 - **Dividend yield:** Procentuální poměr roční dividendy k aktuální ceně akcie

Význam akcií pro společnost:

Akcie jsou pro společnosti důležitým nástrojem k získání kapitálu na financování růstu, investic nebo splacení dluhů bez nutnosti půjček. Zároveň poskytují firmě možnost rozdělit riziko mezi širší skupinu investorů, což zvyšuje její finanční stabilitu a atraktivitu na trhu.

Indexy akcií a tržní podmínky

Indexy akcií jsou ukazatele sledující výkonnost určité skupiny akcií, například S&P 500, Dow Jones nebo FTSE 100. Tržní podmínky se mohou lišit:

- **Býčí trh** je trh charakteristický růstem cen akcií
- **Medvědí trh** je trh charakteristický poklesem cen akcií

Na co se při nakupování akcií soustředit:

Při nákupu akcií je důležité zaměřit se na několik klíčových aspektů, které mohou ovlivnit úspěch investice a minimalizaci rizik:

Fundamentální analýza:

- **Finanční zdraví společnosti:** Zkoumejte finanční výkazy společnosti (rozvaha, výkaz zisků a ztrát, výkaz peněžních toků). Důležitými ukazateli jsou příjmy, zisky, dluh a likvidita
- **Ziskovost:** Sledujte klíčové ukazatele jako zisk na akcii (EPS) a marže zisku. Vyšší ziskovost obvykle naznačuje zdravější společnost (hrubá marže, provozní marže, čistá marže, EBITDA marže...)
- **Tržní pozice a konkurence:** Zhodnoťte, jak si společnost stojí v porovnání s konkurencí a jakou má tržní pozici v odvětví (MOAT)

Valuační metody:

Valuační metody akcií jsou nástroje a techniky, které pomáhají investorům odhadnout, zda je akcie nadhodnocená, podhodnocená nebo oceněná spravedlivě. Příklady ukazatelů, které pomáhají s valuací akcie:

- **P/E poměr (Price-to-Earnings Ratio):** Poměr ceny akcie k jejímu zisku na akcii; pomáhá určit, zda je akcie nadhodnocená nebo podhodnocená
- **P/B poměr (Price-to-Book Ratio):** Poměr ceny akcie k účetní hodnotě na akcii; ukazuje, jak trh oceňuje majetek společnosti
- **Typy valuačních modelů:** Discounted Cash Flow (DCF), Dividend Discount Model (DDM), Asset-Based Valuation (ABV), relativní valuace (porovnání hodnot ukazatelů v rámci stejného odvětví), apod.

Tržní podmínky:

- **Makroekonomické ukazatele:** Zvažte vliv úrokových sazeb, inflace a hospodářského růstu na výkonnost akcií
- **Tržní trend:** Identifikujte aktuální trend na trhu (býčí nebo medvědí trh) a zhodnoťte, jak může ovlivnit ceny akcií
- **Objem obchodování:** Zvýšený objem může naznačovat, že investoři mají silné přesvědčení o směru ceny akcie, což může poskytnout další vodítka pro rozhodování

Rizika:

- **Volatilita:** Mějte na paměti míru kolísání ceny akcií; vysoce volatilní akcie mohou přinášet větší výnosy, ale také vyšší rizika (historická volatilita, implikovaná volatilita, Beta koeficient...)
- **Specifická rizika společnosti:** Změny v managementu a vedení, změna vlastnické struktury, právní problémy apod.
- **Ekonomické a politické události:** Buďte si vědomi vlivu aktuálních událostí na trh a konkrétní akcie, jako jsou změny v legislativě nebo politické události

ETF (Exchange-Traded Funds) jsou investiční fondy, které se obchodují na burzách podobně jako akcie. ETF sledují výkonnost určitého indexu (i více indexů), sektoru, nebo jiného aktiva. Zároveň ale může mít i vlastní složení akcií. To znamená, že investoři mohou prostřednictvím jednoho ETF získat přístup k širokému spektru aktiv, což usnadňuje diverzifikaci portfolia.

ETF fungují na základě kombinace vlastností akcií a podílových fondů. Jsou navrženy tak, aby sledovaly konkrétní index nebo soubor aktiv, čili když investujete do ETF, vlastníte podíl v portfoliu, které kopíruje složení daného indexu nebo aktiva. Na rozdíl od podílových fondů, které jsou oceňovány jednou denně po uzavření trhů, jsou ETF obchodovány po celý den, což umožňuje flexibilní vstup a výstup z investic.

Při nákupu jednoho ETF získává investor expozici vůči více akciím nebo jiným aktivům najednou, což snižuje riziko spojené s investováním do pouze jedné společnosti/aktiva.

Každý investor do ETF se zpravidla vždy potká s určitou formou správních poplatků. U většiny ETF jsou nicméně správní poplatky nastaveny o mnoho níže než u tradičních aktivně spravovaných fondů, řádově se pohybují v desetinách až setinách procent. To je dáno tím, že ETF většinou pasivně sledují určité indexy, což snižuje náklady na správu.

Vzhledem k povaze ETF je nemožné stanovit jednotné vhodné tržní podmínky, případně valuační metody. Pro každý jiný typ sledovaného aktiva je třeba uplatnit adekvátní investiční strategii.

Nejčastější typy ETF:

- **Indexové ETF:** Sledují výkonnost konkrétních tržních indexů, jako je S&P 500 nebo NASDAQ-100
- **Sektorové ETF:** Zaměřují se na konkrétní sektory, jako jsou technologie, zdravotnictví nebo energie
- **Dluhopisové ETF:** Obsahují dluhopisy, ať už státní, korporátní nebo municipální, poskytují stabilnější výnosy
- **Komoditní ETF:** Investují do fyzických komodit jako je zlato, stříbro nebo ropa

Poskytovatelé ETF:

- Společnosti, které vytvářejí, spravují a uvádějí na trh ETF fondy. Mezi největší a nejznámější poskytovatele ETF patří společnosti jako BlackRock (iShares), Vanguard, State Street Global Advisors (SPDR) a Invesco.

Rizika a nevýhody:

- U každého ETF je třeba vnímat rizika spojená se sledovaným typem aktiva
- Ačkoliv jsou ETF povahově méně volatilní než většina jednotlivých titulů, hodnota ETF může stále významně kolísat v závislosti na vývoji trhu nebo konkrétních aktiv, která ETF sleduje
- Snížená volatilita se pojí i s menším růstovým potenciálem, než který bychom našli u jednotlivých aktiv
- U ETF zaměřených na geopoliticky rizikovější oblasti je třeba vnímat i související extrémní faktory, které by mohly ovlivnit hodnotu daného ETF

DLUHOPISY

Dluhopisy jsou cenné papíry, které představují závazek emitenta, což může být například stát, město nebo firma, splatit dlužnou částku investorovi k určitému datu (**maturity date**) a pravidelně vyplácet úrok (**kupón**).

Druhy dluhopisů:

- **Státní dluhopisy:** Dluhopisy vydávané vládou nebo státem, které slouží k financování státních projektů nebo pokrytí rozpočtového deficitu. Jsou považovány za velmi bezpečné, protože stát má možnost splácet dluhopisy z budoucích daní
- **Korporátní dluhopisy:** Dluhopisy vydávané firmami nebo korporacemi za účelem získání kapitálu na různé obchodní aktivity, jako je expanze, nákup vybavení nebo refinancování stávajícího dluhu. Obvykle nabízejí vyšší úrok než státní dluhopisy, ale také představují vyšší riziko
- **Municipální dluhopisy:** Dluhopisy vydávané místními samosprávami, jako jsou města nebo kraje, za účelem financování veřejných projektů, jako je výstavba škol, silnic nebo infrastruktury

Hodnocení dluhopisů:

- **Investment-Grade:** Dluhopisy s vysokým hodnocením úvěrové spolehlivosti od ratingových agentur (např. AAA až BBB), což znamená, že mají nízké riziko selhání a jsou považovány za bezpečnější investici. Kvůli menším rizikům, emitent obvykle nabízí menší úrokové sazby za propůjčení částky
- **NonInvestment-Grade** (Junk Bonds - také nazývaných High Yield (HY)): Dluhopisy s nižším hodnocením (BB a níže) nesou vyšší riziko selhání, ale nabízejí vyšší úrokové výnosy jako kompenzaci za vyšší riziko.

Jak fungují dluhopisy:

Poptávka po dluhopisech je ovlivněna výší nabízených úrokových sazeb, finančním zdravím emitenta, hodnocením kreditního rizika a samotnou peněžní výší dluhopisů. Firmy upřednostňují držitele dluhopisů, což znamená, že v případě hrozícího bankrotu mají držitelé dluhopisů přednostní právo na úhradu svých pohledávek. Zbývající aktiva společnosti jsou poté rozdělena mezi držitele akcií.

Emitenti vydávají dluhopisy za účelem získání finančních prostředků (**fundingu**) bez nutnosti vzdát se vlastnického podílu, což by bylo nutné při vydání nových akcií. Cena dluhopisu je určována několika faktory, včetně kreditního hodnocení emitenta, doby splatnosti (maturity), a srovnání **úrokových sazeb** s dluhopisy jiných emitentů.

Dluhopisy a úrokové sazby:

Kupónová sazba je úroková sazba stanovená emitentem. Procento vyjadřuje roční výnos a kupón je rozdělen do více výplat podle preferencí emitenta až do splatnosti (měsíčně, čtvrtletně, půlročně, ročně nebo i na konci splatnosti). Kupónová sazba platí po celou dobu, po kterou je dluhopis stanoven do data splatnosti. Při datu splatnosti je propůjčitelovi vrácena celá vložená částka (**nominální hodnota**).

Pokud se zvýší úrokové sazby státních dluhopisů, cena konkrétního dluhopisu se sníží, protože kupónová sazba přestane být stejně atraktivní a standard úrokových sazeb se zvýší. Naopak, pokud se úrokové sazby státních dluhopisů sníží, obecný standard se sníží a dluhopis se tak stane atraktivnějším.

Význam dluhopisů pro společnost:

Dluhopisy jsou pro společnosti klíčovým nástrojem k získání kapitálu, který mohou využít na financování projektů, rozšiřování podnikání nebo refinancování stávajících závazků. Představují bezpečnější a předvídatelnější formu financování ve srovnání s akciemi, neboť nabízejí pravidelné kupónové platby, které přitahují investory hledající stabilní výnosy. V době ekonomických krizí nebo medvědíh trhů, kdy ceny akcií klesají, slouží dluhopisy jako méně rizikový investiční nástroj.

Na co se při nakupování dluhopisů soustředit:

Při nakupování dluhopisů je klíčové se zaměřit na zdraví společnosti, jelikož primárním cílem je se ujasnit, že společnost bude schopna splatit své závazky včas a v plné výši. Na rozdíl od akcií, kde se hledí na růst a finanční ziskovost, jde u dluhopisů především o schopnost společnosti splatit dluh, a nikoli o její krátkodobý zisk.

Vlastnosti dluhopisu:

- **Podmínky:** Důležitou součástí dluhopisu jsou také jeho podmínky, jako jsou možnost předčasného splacení (call options), konvertibilita na akcie, nebo priority při likvidaci emitenta. Tyto faktory mohou výrazně ovlivnit riziko a potenciální výnosy
- **Kreditní riziko:** Riziko, že emitent dluhopisu nebude schopen splácet své závazky. Je určováno ratingovými agenturami, jako jsou Moody's, S&P a Fitch. Čím nižší rating, tím vyšší kreditní riziko a naopak
- **Kupónová sazba:** Určuje pravidelný výnos, který investor obdrží, obvykle ve formě pevně stanovených plateb. Vyšší kupónová sazba může znamenat vyšší výnos, ale také vyšší riziko spojené s emitentem
- **Datum splatnosti:** Doba, po kterou bude dluhopis vydán, a datum, kdy bude nominální hodnota vrácena investorovi. Krátkodobé dluhopisy mají obecně nižší výnos, ale i nižší riziko, zatímco dlouhodobé dluhopisy mohou nabídnout vyšší výnos, ale také vyšší riziko

Dluhová situace společnosti:

Zdraví společnosti se zkoumá prostřednictvím analýzy její finanční výkonnosti, včetně výkazů zisků a ztrát, rozvahy a výkazu cash flow. Důležité je také hodnotit likviditu, zadluženost a schopnost generovat stabilní hotovostní toky.

- **D/A poměr (Debt-to-Assets Ratio):** Ukazuje podíl celkového dluhu společnosti na jejích celkových aktivech, čímž odráží úroveň zadlužení
- **Quick poměr:** Měří schopnost společnosti splácet krátkodobé závazky pomocí nejlikvidnějších aktiv, bez zahrnutí zásob
- **Current poměr:** Vyjadřuje schopnost společnosti splácet krátkodobé závazky pomocí všech oběžných aktiv
- **Altman-Z skóre:** Kvantifikuje pravděpodobnost bankrotu společnosti na základě různých finančních ukazatelů a poměrů

Ekonomická situace:

Při investování do dluhopisů je důležité zvážit ekonomickou situaci jak firmy, tak i státu, který dluhopis vydává. Ekonomické zdraví společnosti ovlivňuje její schopnost splácet dluhy, zatímco makroekonomické podmínky a kreditní hodnocení státu mohou ovlivnit bezpečnost a výnosnost investice. Stabilní ekonomické prostředí a silná finanční pozice emitenta zajišťují nižší riziko nesplacení a stabilnější výnosy. Proto je klíčové analyzovat nejen finanční zdraví jednotlivých emitentů, ale také širší ekonomické faktory, které mohou ovlivnit celkovou návratnost vaší investice.

KOMODITY

Komodity jsou základní suroviny, které slouží jako vstupní materiály pro výrobu různých produktů. Patří sem například ropa, pšenice, zlato nebo měď, které jsou nezbytné pro fungování mnoha průmyslových odvětví. Ceny komodit jsou klíčovým ukazatelem ekonomických trendů.

Druhy komodit:

- **Zemědělské produkty** (Agriculture): Zahrnují plodiny a potraviny jako pšenice, kukuřice, sója, cukr či hovězí maso, jejichž cena je ovlivněna sezónními výkyvy a globální poptávkou
- **Energetické suroviny** (Energy): Patří sem ropa, zemní plyn a uhlí, které jsou klíčové pro výrobu energie a jejich cena závisí na geopolitických událostech a ekonomickém růstu
- **Kovy** (Metals): Obsahují drahé kovy jako zlato a stříbro, které jsou často uchovatelem hodnoty, a průmyslové kovy jako měď a hliník, které se využívají v průmyslu a stavebnictví

Jak fungují komodity:

- **Ekonomický stav:** V období ekonomického růstu se zvyšuje poptávka po komoditách, jako je ropa a průmyslové kovy, díky růstu průmyslové výroby a spotřeby. Naopak v dobách ekonomických krizí klesá poptávka po těchto komoditách, ale naopak roste poptávka po bezrizikových aktivech, jako je zlato, které investoři považují za uchovatele hodnoty
- **Využití v různých sektorech:** Poptávka po komoditách se mění v závislosti na jejich využití v konkrétních průmyslových odvětvích; například růst poptávky po elektrických vozidlech zvyšuje poptávku po kovech jako lithium či nikl, zatímco růst populace zvyšuje poptávku po zemědělských komoditách
- **Technologický pokrok:** Inovace a nové technologie mohou změnit poptávku po určitých komoditách; například vývoj obnovitelných zdrojů energie může snížit poptávku po fosilních palivech

Jak investovat do komodit:

- **Přímý nákup komodit:** Komodity jako zlato, stříbro nebo ropa můžete nakoupit přímo, což znamená jejich fyzické vlastnictví. Tento způsob má omezení, jako je skladování a manipulace s fyzickým zbožím. Vzhledem k těmto omezením se komodity často obchodují prostřednictvím futures kontraktů, což jsou dohody o nákupu nebo prodeji komodity za stanovenou cenu k budoucímu datu.
- **Investování prostřednictvím CFD:** CFD umožňují spekulovat na pohyb ceny komodity, aniž byste ji museli vlastnit. Při obchodování s CFD sledujete pouze cenové změny a můžete profitovat jak z růstu, tak poklesu cen. Tento nástroj často využívá finanční páku, která může zvýšit potenciální zisky, ale i ztráty.
- **Investování do firem závislých na komoditách:** Můžete investovat do společností, které těží nebo zpracovávají komodity, jako jsou ropné nebo těžební společnosti. Výkon těchto firem je úzce spjat s cenami komodit, což vám umožňuje těžit z růstu ceny komodit nepřímo. Tento přístup může také nabídnout dividendové výnosy, které byste z vlastnictví samotné komodity nezískali.

Význam komodit pro investory:

Obchodování s komoditami může výrazně přispět k diverzifikaci portfolia, protože komodity často mají nízkou korelaci s tradičními aktivy, jako jsou akcie a dluhopisy. Nicméně, vysoká volatilita komoditních trhů může být velmi riskantní pro průměrného investora. Zatímco příležitosti k zisku jsou lákavé, rychlé a nečekané cenové výkyvy mohou způsobit značné ztráty, pokud nejsou správně řízeny.

Forex (FX) je globální trh, na kterém se obchoduje s měnami. Je to největší a nejlikvidnější finanční trh na světě. Obchoduje se zde s měnovými páry jako například USD/EUR, kde jedna měna je kupována a druhá prodávána.

Obchodování:

- **Forex brokeri:** Forex obchodování probíhá hlavně online prostřednictvím brokerů. Ti poskytují platformy, kde mohou investoři měnit a spekulovat na pohyb měn
- **Banky:** Velké instituce a banky jsou rovněž klíčovými hráči na Forexu, často pro velké směny měn mezi sebou
- **Směnárny:** Pro běžné směny měn lze využít směnárny, avšak s vyššími poplatky než na Forex trzích

Měnové páry:

- **Hlavní měnové páry** (Major pairs) obchodují s americkým dolarem (EUR/USD, USD/JPY, GBP/USD, USD/CHF...).
- **Vedlejší páry** (Minor pairs) nezahrnují USD (EUR/GBP, AUD/JPY, GBP/JPY...)
- **Exotické páry** (Exotic pairs) jsou složeny z hlavní měny jako USD a měny rozvíjejícího trhu (USD/SGD, USD/TRY...)

Jak to funguje?

- Když obchodujete na forexu, kupujete nebo prodáváte měnový pár – například EUR/USD
- První měna v páru je známá jako základní měna. Druhá je známá jako kótovací měna (někdy také jako proti měna). Cena páru vám říká, kolik jednotek kótovací měny budete potřebovat k nákupu jedné jednotky základní měny
- Například, pokud se EUR/USD obchoduje za 1.3010, euro je základní měna a americký dolar je kótovací měna – což znamená, že k nákupu jednoho eura je potřeba 1.3010 dolaru
- Investoři nakupují jednu měnu a prodávají jinou s očekáváním, že jejich hodnota vzroste nebo klesne. Například pokud věříte, že EUR posílí vůči USD, nakoupíte EUR a prodáte USD

Příklad povedeného EUR/USD obchodu:

- EUR/USD se obchoduje za 1.3010 -> Koupíte €10 000 za \$13 010 -> EUR/USD stoupne na 1.3110 -> Nyní můžete prodat svých €10 000 za \$13 110 (zisk \$100)

Spread:

Rozdíl mezi nabídkovou (bid) a poptávkovou (ask) cenou měnového páru - jeden z hlavních nákladů

- **Fixní spread:** Stablní rozdíl mezi bid a ask, nezávislý na tržních podmínkách
- **Proměnlivý spread:** Rozdíl se mění podle volatility trhu

Swapy (Swap Rates):

Poplatek nebo zisk, který vzniká při držení pozice přes noc. Pokud držíte měnový pár přes noc, může vám být účtován nebo naopak připsán úrok v závislosti na úrokových sazbách jednotlivých měn. Swap může být významným faktorem, pokud držíte pozice delší dobu, a může ovlivnit ziskovost.

Makroekonomické faktory:

Ceny měn jsou ovlivňovány řadou faktorů, včetně úrokových sazeb, inflace, politických událostí a ekonomických ukazatelů (např. nezaměstnanost, HDP). Při obchodování forexu je tedy nutné sledovat tyto faktory a podle nich vybírat jaké měnové páry nakoupit.

Forexové obchodní hodiny:

Otevřený 24 hodin denně, 5 dní v týdnu, protože zahrnuje různé časové zóny po celém světě (Londýn, New York, Tokio, Sydney).

Kryptoaktiva jsou alternativními způsoby platby, které využívají kryptografii pro zabezpečení transakcí. Na rozdíl od tradičních měn, jako jsou dolary, eura či koruny, **nejsou kryptoaktiva vydávány centrální bankou ani vládou**. Nejznámější kryptoaktivum, Bitcoin, byla vytvořena v roce 2009 anonymní osobou nebo skupinou známou jako Satoshi Nakamoto.

Kryptoaktiva fungují na technologii blockchain, což je distribuovaná databáze, která zaznamenává všechny transakce na síti. **Blockchain je veřejně přístupný a funguje na principech decentralizace a transparentnosti**, což znamená, že všechny transakce jsou ověřovány nezávislými uzly (tzv. nodes) v síti bez potřeby centrálního orgánu.

Kategorizace:

- **Bitcoin (BTC):** První a nejznámější kryptoaktivum, která slouží především jako digitální úložiště hodnoty a prostředek směny
- **Altcoiny:** Alternativní kryptoaktiva k Bitcoinu, které často přinášejí nové technologie nebo funkce. Mezi nejznámější altcoiny patří Ethereum (ETH), Litecoin (LTC), Ripple (XRP), Cardano (ADA) a další
- **Stablecoiny:** Kryptoaktiva navázané na stabilní aktiva (např. USD, zlato) za účelem minimalizace volatility. Nejznámější stablecoiny jsou Tether (USDT), USD Coin (USDC) a Dai (DAI)
- **DeFi tokeny:** Tokeny decentralizovaných finančních (DeFi) platforem, které umožňují služby jako půjčky, úročení, a výměny bez potřeby tradičních finančních institucí. Příkladem DeFi tokenů jsou Uniswap (UNI), Aave (AAVE), a Compound (COMP)
- **Meme tokeny a komunitní mince:** Například Dogecoin (DOGE) nebo Shiba Inu (SHIB), které získaly popularitu díky podpoře komunit a sociálním médiím, ale často mají vysokou volatilitu a spekulativní charakter

Technologie na pozadí:

- **Blockchain:** Základní technologie většiny kryptoaktiv. Jedná se o decentralizovanou databázi, která zaznamenává všechny transakce, které byly kdy provedeny na síti
- **Konsensuální mechanismy:** Mechanismy, které zajišťují, že všechny uzly v síti se shodnou na aktuálním stavu blockchainu. Nejčastější jsou:
 - **Proof-of-Work (PoW):** Používá se u Bitcoinu a vyžaduje, aby uzly (těžaři) řešily složité matematické problémy pro ověření transakcí a vytvoření nových bloků
 - **Proof-of-Stake (PoS):** Používá se u Etherea 2.0 a dalších kryptoměn, kde validátoři jsou vybíráni na základě množství tokenů, které jsou ochotni uložit jako zástavu - zavazují se k ověření legitimacy blockchainu
- **Smart kontrakty:** Samovykonávající se smlouvy, které se automaticky realizují při splnění předem stanovených podmínek. Využívány jsou především na platformách jako Ethereum

Způsoby investic:

- **Nákup a držení (HODL):** Investoři nakoupí kryptoaktivum a drží ho dlouhodobě s očekáváním růstu ceny
- **Obchodování na burzách:** Aktivní obchodování (trading) na kryptoměnových burzách, strategie vyžaduje znalost technické a fundamentální analýzy
- **Účast na ICOs (Initial Coin Offerings):** Investice do nových projektů, které vydávají své tokeny jako způsob získání počátečního kapitálu. ICOs jsou riskantní, ale mohou nabídnout vysoké výnosy (podobné akciovým IPO)
- **DeFi (Decentralized Finance):** Investice do DeFi protokolů umožňují vydělávat úrok z kryptoaktiv (yield farming), poskytovat likviditu nebo obchodovat bez centrálního prostředníka. DeFi tokeny mohou nabízet vysoké výnosy, ale i vysoké riziko
- **Yield farming:** Umožňuje uživatelům kryptoměn generovat vysoké výnosy tím, že poskytují své tokeny do liquidity poolů na DeFi platformách a získávají odměny ve formě úroků nebo nových tokenů.
- **Gold staking:** Umožňuje držitelům kryptoměn uzamknout své tokeny na offline peněženkách a podílet se na stakingu sítě, aniž by byly jejich prostředky vystaveny online rizikům

Contract For Difference (CFD) je smlouva mezi **prodávajícím** (neboli **zprostředkovatelem**) a **kupujícím**, která nařizuje vyrovnání rozdílu mezi aktuální cenou jistého **podkladového aktiva** a jeho cenou v době uzavření smlouvy. Hlavním rozdílem mezi přímým nákupem aktiva a nákupem CFD je, že ve druhém případě kupující dané aktivum nevlastní, neboť zaplatil za smlouvu se zprostředkovatelem, nikoli za samotné aktivum - nemá tedy např. hlasovací právo na valných hromadách.

Druhy CFD:

- **Dlouhá pozice (long)**
 - Kupující sází na **růst ceny** podkladového aktiva
 - Je-li cena aktiva v době prodeje CFD vyšší než v době jeho nákupu, kupující vydělá, neboť cena CFD vzrostla
 - Je-li cena aktiva v době prodeje CFD nižší než v době jeho nákupu, vydělá sprostředkovatel, neboť cena CFD klesla
- **Krátká pozice (short)**
 - Kupující sází na **pokles ceny** podkladového aktiva
 - Je-li cena aktiva v době prodeje CFD vyšší než v době jeho nákupu, vydělá sprostředkovatel, neboť cena CFD klesla
 - Je-li cena aktiva v době prodeje CFD nižší než v době jeho nákupu, kupující vydělá, neboť cena CFD vzrostla

Proč kupovat CFD namísto podkladového aktiva?

- Rozdílové kontrakty (CFD) často umožňují nákup **na páku** (viz níže)
- CFD lze koupit v libovolné **měně**, zatímco měna, ve které se obchoduje podkladové aktivum, je daná burzou, na níž je aktivum kotované

Páka a marže:

- Nákup “na páku” je způsob financování investice, kdy menší objem celkové ceny zaplatí sám kupující a větší objem je financován z cizího kapitálu (v tomto případě z kapitálu zprostředkovatele)
- Pákový efekt způsobuje, že cena CFD z pohledu kupujícího kolísá násobně více než cena podkladového aktiva
- Kapitál, který zaplatí samotný kupující, se nazývá **marže**

• Příklad pákového efektu u CFD:

- Investor utratí \$100 za 1 long CFD na akci firmu XYZ. CFD má pětinasobnou páku (neboli páku 1:5)
- Celková investice má tedy hodnotu \$500: \$100 dal investor (marže je tedy \$100) a \$400 poskytnul zprostředkovatel.
- Cena CFD tedy kolísá stejně jako cena \$500 akcií XYZ. Protože je však cena CFD (z pohledu kupujícího) pouze \$100, pohybuje se cena CFD pětikrát více než cena podkladové akcie firmy XYZ
- Když cena akcie XYZ stoupne o 2%, stoupne cena CFD o 10%
- Když cena akcie XYZ klesne o 3%, klesne cena CFD o 15%
- Když se investor rozhodne CFD prodat, zprostředkovatel si nazpět vezme \$400, které na začátku zainvestoval; zbytek zůstane investorovi. Stoupla-li cena akcií XYZ od doby nákupu CFD o 10%, celková cena CFD je \$550 (tj. o 10% více než původních \$500). Z těchto \$550 si zprostředkovatel vezme svých \$400 a investorovi zbyde \$150. Jeho původní stodolarová investice se tedy zhodnotila o 50%, ačkoli cena podkladové akcie vzrostla jen o 10%
-
- Ačkoli investice na páku nabízí vyšší růst, hrozí zároveň vyšší ztráta. Je tedy vždy třeba s pákou zacházet nanejvýš opatrně. V mnohých zemích jsou CFD (právě z důvodu rizikovosti pákového efektu) zcela zakázány, včetně USA a UK

CFD na XTB:

- Na platformě XTB je **všechna aktiva vyjma akcií možné obchodovat pouze pomocí CFD**. (akcie je rovněž možné obchodovat pomocí CFD)
- Za nákup akcií pomocí CFD se na XTB platí poplatek (většinou 0,08%, minimálně 8 EUR/USD). Nákup ostatních investičních instrumentů pomocí CFD je na XTB bez poplatku. U všech CFD je však na XTB nastaven **spread**
- CFD se prodávají po tzv. **lotech**. Jeden lot je roven násobku ceny podkladového aktiva (násobek je u každého aktiva jinak vysoký, např. desetinasobek, tisícinásobek...). Není nutné CFD kupovat po celých lotech - nákup lze zadat v setinách lotů
- Páka je u každého CFD předem stanovená, nelze ji nastavovat (u každého aktiva je jinak silná). Nejvyšší páka dostupná na XTB je 1:30

SLOŽENÍ PORTFOLIA

Základem úspěchu ve světě investic je **robustně složené portfolio**. Není to složitá věda, je ale nutné pochopit základní principy potřebné k tomu, aby bylo možné efektivně řídit riziko, maximalizovat výnosy a dosáhnout stanovených finančních cílů.

Důležité faktory:

- **Alokace aktiv:** Rozdělení investičního kapitálu mezi různé třídy aktiv jako jsou například akcie, nemovitosti, komodity či dluhopisy. Poměr, ve kterém se do těchto aktiv zainvestuje určuje potenciální výnosy a rizikovost portfolio.
- **Investiční cíle:** Jasně definované investiční cíle (např. růst kapitálu, zajištění pasivního příjmu nebo ochrana proti inflaci) jsou zásadní pro výběr vhodných aktiv. Portfolia budou vypadat jinak, pokud je cílem např. zabezpečení na důchod nebo financování krátkodobého projektu.
- **Diverzifikace:** Rozložení investic mezi různé třídy aktiv, sektorů a geografických oblastí se záměrem minimalizovat riziko. Pokud jeden sektor či aktivum výrazně poklesne v hodnotě, ostatní části portfolio mohou tento pokles kompenzovat, což pomáhá zamezit výrazným ztrátám. Diverzifikace zajišťuje, že portfolio není závislé na výkonnosti jednoho aktiva nebo trhu, a tím zvyšuje stabilitu a potenciál dlouhodobých výnosů.
- **Rebalancování:** Cílem je pravidelně upravovat složení portfolio tak, aby odpovídalo původně stanovené alokaci aktiv. To znamená, že investor prodává aktiva, jejichž hodnota výrazně vzrostla a jejich podíl v portfolio se tak stal nepřiměřeně vysokým, a naopak nakupuje ta aktiva, která ztratila na hodnotě, aby obnovil rovnováhu mezi různými třídami aktiv. Tento proces pomáhá udržovat kontrolu nad rizikem a zajišťuje, že portfolio stále odpovídá investiční strategii.
- **Riziko a výnos:** Každé aktivum sebou nese určitý stupeň rizika. Vyšší riziko obvykle znamená, že investor očekává vyšší potenciální výnos jako kompenzaci za podstoupený risk. Je klíčové, aby si každý investor určil svou vlastní toleranci k riziku a podle toho vybral do portfolio aktiva, která odpovídají jeho investičním cílům a komfortu s potenciálními ztrátami.
- **Likvidita:** Určuje, jak rychle lze daná investice prodat za tržní cenu. Akcie velkých společností obchodovaných na hlavních burzách (např. Apple), mají vysokou likviditu, protože se obchodují často a ve velkých objemech. Investor tedy může tyto akcie prodat velmi snadno a téměř kdykoliv za aktuální tržní cenu. Opakem jsou investice do nemovitostí, které mají likviditu výrazně nižší. Musí se najít kupce, což většinou trvá týdny až měsíce a cena je méně předvídatelná. Investoři by měli zohlednit, jak rychle budou potřebovat přístup k finančním prostředkům.
- **Časový horizont:** Doba, po kterou investor plánuje držet své investice, než je začne prodávat a realizovat zisk. Je důležité určit, na jak dlouho chce investor dané aktivum držet. To si určuje sám dle své vlastní investiční teze a předpokladů.
- **Poplatky a náklady:** Každá investice má své náklady, ať už jde o poplatky za správu fondů, roční poplatky u ETF, spready při nákupu u brokerů atd. Je tedy nutné zjistit náklady spojené s daným aktivem a zohlednit je při rozhodování, protože tyto poplatky mohou ovlivnit celkový výnos investice.
- **Daňové aspekty:** Různé investice mají různé daňové důsledky, jako například daně z kapitálových výnosů, dividend nebo úroků. Například v Česku funguje na akcie tzv. daňový test, který umožňuje prodat akcii po třech letech držení bez zdanění zisku. Správné plánování s ohledem na daňové výhody může výrazně zvýšit čistý výnos portfolio.

RISK A ANALÝZA PORTFOLIA

INVESTOMÁNIE

Možná i tím nejdůležitějším tématem u investic je jejich riziko. Investor si musí být vědom toho, že výnos u jeho investic není zaručený a často může peníze ztratit.

„Prvním pravidlem investování je neztratit peníze. Druhým pravidlem je vždy si pamatovat první pravidlo.“ - **Warren Buffet**

Risk v investování řadíme do několika kategorií, které se ale mohou nekonečně zvětšovat. Vždy se totiž může objevit nová situace, která se v historii ještě neodehrála nebo jste ji nečekali. Začneme tedy těmi nejjednoduššími:

- **Tržní riziko:** Risk propadu ceny některých investičních nástrojů z důvodu poptávky a nabídky
- **Kreditní riziko:** Objevuje se např. u dluhopisů nebo dividend, kde emitent nebo firma nevyplatí danou částku
- **Likvidní riziko:** Riziko situace, kde nebudeme moci prodat investici kvůli malé poptávce

Jak přistupovat k riziku?

Znejte svůj a klientovu toleranci riziku. Investor očekávající velké zisky musí mít větší toleranci k riziku, jelikož rizikovější instrumenty mají často větší prostor k velkým výnosům. Zároveň je důležité znát klientův přístup k riziku. Muž středního věku s rodinou a hypotékou bude mít jinou toleranci k riziku než 20letý manažer.

Základy:

- **Definujte si své cíle:** Nastavte si cíl portfolia a od toho určete svůj averzi k riziku
- **Znejte svoji toleranci:** Uvědomte si, jaké riziko, jak ze stránky finanční, tak emoční, dokážete unést
- **Znejte klientovu toleranci:** Někteří klienti preferují tzv. „High risk, high reward“ strategii, někteří zase chtějí pomalejší, ale bezpečnější strategii. Vaším úkolem je tuto strategii vybrat

Jak přistupovat k riziku ve svém portfoliu?

Vaše portfolio bude z velké části postavené na tom, jaké riziko dokážete unést. Proto se řiďte základními postupy, které zvyšují či snižují riziko.

- **Diverzifikace:** Každý investor toto alespoň jednou slyšel. Diverzifikujeme nejen jednotlivé trhy, ale i nástroje. Portfolio složené čistě z Bitcoinu a Etherea je bráno jako velmi rizikové, zároveň ale může přinést větší zisky než portfolio složené z dluhopisů a akcií.
- **Stále analyzujte své tituly:** Například Philip Fisher, autor knihy Běžné akcie a mimořádné zisky, propagoval držení klidně i jedné firmy za předpokladu, že firmu pravidelně analyzujeme a kontrolujeme. Takto sice snižujeme diverzifikaci, ale zvyšujeme povědomí o akciích, což, pokud držíte například 10 titulů, může být těžké. Žádná strategie není špatná, záleží jen na Vás.
- **Nebojte se rebalancovat:** Prudké zvýšení ceny některých z titulů změní Vaši alokaci akcií a tím i vaši diverzifikaci. Pokud chcete mít diverzifikované portfolio, není na škodu se zamyslet nad rebalancováním. **Důležité ale je vše dělat racionálně a s rozmyslem, vše si odůvodněte.** Například prodávání akcií padající firmy na základě emočního impulsu nemusí být ta nejlepší varianta.

Makroekonomické dění ve světě má **velký vliv na finanční trhy a investiční rozhodování**. Tyto faktory zahrnují například inflaci, úrokové sazby, hospodářský růst, měnovou politiku, fiskální politiku, geopolitické události a další. Porozumění těmto faktorům je zásadní pro efektivní správu portfolia, protože mohou ovlivnit výnosy a rizika různých tříd aktiv, jako jsou akcie, dluhopisy, komodity a nemovitosti. Proto zde naleznete krátký přehled toho, co mohou dané makroekonomické vlivy udělat s cenou různých aktiv.

Inflace:

- **Akcie:** Vysoká inflace může **snížit zisky společností** kvůli rostoucím nákladům na suroviny, mzdy a další výdaje. To může vést k poklesu cen akcií. Na druhou stranu společnosti, které mohou zvyšovat ceny svých produktů, mohou inflaci zvládnout lépe.
- **Dluhopisy:** Inflace má negativní dopad na pevně úročené dluhopisy, protože reálný výnos z dluhopisů klesá s růstem inflace. Naopak inflace může být pozitivní pro dluhopisy s variabilní sazbou nebo inflací indexované dluhopisy, které chrání investory před růstem cenové hladiny.
- **Komodity:** Komodity, jako jsou zlato, stříbro, ropa a další, mohou být považovány za zajištění proti inflaci, protože jejich ceny obvykle rostou s rostoucí inflací. Přesto ale komodity, jako například energie, mohou tento trend popírat.

Úrokové sazby:

- **Akcie:** Zvýšení úrokových sazeb **zvyšuje náklady na půjčky** pro společnosti, což může snížit jejich ziskovost a negativně ovlivnit ceny akcií, zejména v sektorech, které jsou citlivé na zadlužení, jako je realitní sektor nebo utility. Naopak snížení úrokových sazeb může zvýšit ceny akcií, protože levnější úvěry podporují investice a růst.
- **Dluhopisy: Úrokové sazby mají přímý vliv na ceny dluhopisů.** Když úrokové sazby rostou, ceny stávajících dluhopisů klesají, protože nové dluhopisy vydávané s vyššími sazbami jsou atraktivnější. Naopak, když úrokové sazby klesají, ceny stávajících dluhopisů rostou, protože lidé mají menší úrok např. u spořicíh účtů a více poptávají lépe vynášející dluhopisy.
- **Komodity a nemovitosti:** Zvýšení úrokových sazeb může snížit poptávku po komoditách a nemovitostech, protože zvyšuje náklady na financování a snižuje ekonomickou aktivitu. Snížení úrokových sazeb může naopak podpořit růst v těchto sektorech.

HDP (Hrubý domácí produkt):

- **Akcie:** Silný hospodářský růst podporuje firemní zisky a růst cen akcií. Investoři často sledují ukazatele hospodářského růstu, aby určili, které sektory a společnosti budou těžit z expanzivního ekonomického prostředí.
- **Dluhopisy:** Hospodářský růst může vést k růstu úrokových sazeb, což negativně ovlivňuje ceny dluhopisů. Ovšem, pokud růst přispívá ke zlepšení státní fiskální situace, může to snížit kreditní riziko státních dluhopisů.
- **Komodity:** Růst HDP může zvýšit poptávku po komoditách, jako je ropa, měď a další, což může vést k růstu cen těchto aktiv. Investice do komodit mohou tedy být atraktivní v období silného hospodářského růstu.

Měnová politika a kvantitativní uvolňování (QE):

- **Akcie:** QE má tendenci podporovat růst cen akcií, protože snižuje náklady na financování a zvyšuje likviditu na finančních trzích. Zvýšená likvidita může vést k růstu cen rizikových aktiv, jako jsou akcie.
- **Dluhopisy:** QE vede ke zvýšení poptávky po dluhopisech, což snižuje výnosy a zvyšuje ceny dluhopisů. To může být pozitivní pro stávající držitele dluhopisů, ale méně atraktivní pro nové investory hledající výnosy.
- **Nemovitosti a komodity:** Nižší úrokové sazby a zvýšená likvidita z QE mohou zvýšit ceny nemovitostí a komodit. Investoři mohou vnímat tyto třídy aktiv jako ochranu proti inflačním tlakům vyvolaným tímto nekonvenčním uvolňováním měnové politiky.

Fiskální politika a vládní výdaje:

- **Akcie:** Zvýšené vládní výdaje mohou stimulovat hospodářský růst a zvyšovat zisky společností, což má pozitivní dopad na ceny akcií, zejména v sektorech těžících z vládních kontraktů nebo infrastrukturních projektů.
- **Dluhopisy:** Zvýšené vládní výdaje mohou vést ke zvýšení státního dluhu, což může zvýšit výnosy státních dluhopisů a zvýšit riziko nesplácení. Naopak snížení státního deficitu může zlepšit fiskální stabilitu a snížit výnosy dluhopisů.

Geopolitické události:

- **Akcie:** Geopolitické napětí a nejistota mohou vést k poklesu cen akcií v důsledku rostoucího rizika a nejistoty na trzích. Investoři se často přesouvají do bezpečnějších aktiv v obdobích geopolitických rizik.
- **Dluhopisy:** Státní dluhopisy vyspělých zemí jsou často považovány za bezpečné přístavy v dobách nejistoty. Ceny těchto dluhopisů mohou růst během geopolitických krizí, zatímco výnosy klesají.
- **Komodity:** Geopolitická rizika mohou mít různé dopady na komodity. Například ropa může růst v ceně v důsledku napětí na středním a blízkém východě, zatímco zlato je často považováno za bezpečné útočiště během krizí.

Veškeré výše vypsane scénáře je třeba **brát s rezerou**, protože vždy mohou nastat výjimky popírající historický vývoj cen aktiv na základě makroekonomických faktorů.